

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžfk/38/2019
Identifikačné číslo spisu: 3018200383
Dátum vydania rozhodnutia: 19.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumanu
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3018200383.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu (spravodajca) a zo sudcov JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a JUDr. Milana Moravu v právnej veci sťažovateľa (pôvodne žalobcu): TENDERFOOD AB, s.r.o., Makovického 59/2, Žilina, IČO: 46 398 228, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou TOMANÍČEK & PARTNERS s.r.o., Sládkovičova 6, Žilina, IČO: 47 239 000, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 103759653/2016 zo dňa 19. augusta 2016, v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/54/2018-21 zo dňa 13. februára 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa (pôvodne žalobcu) proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/54/2018-21 zo dňa 13. februára 2019 z a m i e t a.
Účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trenčíne podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok („SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 103759653/2016 zo dňa 19. augusta 2016, ktorým Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky podľa § 74 ods. 4 zákona č. 563/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov potvrdilo rozhodnutie Daňového úradu Trenčín č. 103166649/2016 zo dňa 18.05.2016, ktorým bol žalobcovi ako daňovému subjektu podľa § 68 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z. z. vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty v sume 102 054,53 eur za zdaňovacie obdobie marec 2014 podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty.

2. Krajský súd vo veci rozhodol pôvodne rozsudkom č. k. 13S/13/2017-85 zo dňa 16.08.2017 tak, že rozhodnutie žalovaného zrušila vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe podanej kasačnej sťažnosti rozsudkom sp. zn. 3Sžfk/69/2017 zo dňa 21.11.2018

rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie so záväzným právnym názorom. Krajský súd opätovne vec prejednal a napadnutým rozsudkom č. k. 13S/54/2018-21 zo dňa 13.02.2018 žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 103759653/2016 zo dňa 19. augusta 2016 zamietol.

3. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že v predmetnej veci bolo kvalifikovaným spôsobom spochybnené reálne dodanie tovaru (mrazeného mäsa) dodávateľom uvedeným na sporných faktúrach. Poukázal na tvrdenia kasačného súdu, že spoločnosť A.P.P.I spol. s r.o. obchodovala s mrazenými kuracími prsiami a bola teda povinná registrovať sa od začiatku vykonávania činnosti, na akomkoľvek stupni výroby, spracovania a distribúcie potravín, v zmysle zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov. Spoločnosť A.P.P.I spol. s r.o. v čase uskutočnenia deklarováných zdaniteľných plnení nebola registrovaná na Štátnej veterinárnej a potravinovej správe Slovenskej republiky ako obchodník alebo distribútor s mäsom. Z uvedeného mal za to, že v čase, keď sa uskutočnili deklarované obchodné transakcie spoločnosť A.P.P.I. spol. s r.o. nebola registrovaná ako sprostredkovateľ -podnikateľ špecializovaný na obchod s potravinami, ktorý zabezpečuje sprostredkovateľské operácie s produktmi živočíšneho pôvodu medzi dodávateľmi a tým, že si platiteľ nepreveril túto skutočnosť, neriadil sa zásadou obozretnosti a opatrnosti. Žalobca sa ako podnikateľ nesprával obozretné, porušil zákon nespĺnením povinnosti súvisiacej s obchodovaním s potravinárskou komoditou, pri ktorej mal aj pri bežnej opatrnosti dbať na to, aby mohol riadne preukázať pôvod tovaru. Jeho obchodní partneri mali byť pre neho zárukou nezávadnosti plnenia potravinárskeho charakteru, a preto je zrejmé, že sa mal dostatočne zaujímať a preverovať si nielen svojich obchodných partnerov, ale mal sa zaujímať aj o ich dodávateľov.

4. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ zastúpený advokátom včas kasačnú sťažnosť, ktorou navrhol, aby najvyšší súd zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu, ako aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Kasačnú sťažnosť odôvodnil tým, že v danom prípade nebola spochybnená materiálna existencia tovaru, čo vyplývalo z dokladov vystavených uskladňovateľom vo verejnom sklade - Mraziarne Sládkovičovo a skutočnosti, že dodávateľ potvrdil dodanie tovaru. Uviedol, že ak krajský súd považoval dôkazné prostriedky za nedostatočné, mal súčasne uviesť aké iné doklady mal sťažovateľ zabezpečiť na preukázanie uskutočnenia dodania tovaru. Mal za to, že splnenie dôkaznej povinnosti nevyvracia skutočnosť, že dodávateľ resp. subdodávateľ nevie preukázať to, ako nadobudol uvedený tovar, t.j. ako sa dostal na jeho sklad. Svoje tvrdenia podložil tým, že v súlade so zásadou neutrálnosti DPH na počet stupňov spracovania či predaja medzi výrobcou a konečným spotrebiteľom je nemožné pri skúmaní unesenia dôkazného bremena vychádzať zo skutočností, ktoré nastali u iného dodávateľa, ak nie je preukázané, že o týchto skutočnostiach daňový subjekt vedel resp. mohol vedieť. Uviedol, že ak zo strany daňového orgánu nebolo objektívne preukázané, že predmetná zdaniteľná osoba vedela alebo mala vedieť, že uvedené plnenie zakladajúce nárok na odpočet DPH je súčasťou daňového podvodu zo strany dodávateľa alebo iného predchádzajúceho subjektu dodávateľského reťazca a daňový subjekt preukázal existenciu materiálneho plnenia a disponuje faktúrou a prílohami s explicitným opisom jednotlivých položiek, druhu a ceny dodaných tovarov a služieb je zrejmé, že uniesol dôkazné bremeno na priznanie odpočtu DPH.

5. Ku kasačnej sťažnosti sa dňa 03.05.2019 vyjadril žalovaný a navrhol, aby najvyšší súd kasačnú sťažnosť zamietol.

Uviedol, že všeobecné dôkazné bremeno vyplývajúce z § 24 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z. z. je v danom prípade modifikované právom EÚ a správca dane v predmetnej veci nevychádzal iba z vnútroštátnych predpisov, ale aj vec správne posúdil z hľadiska práva EÚ. Poukázal na to, že správca dane nespochybnil existenciu ani dodávky tovarov žalobcom pre jeho odberateľov, ale pôvod tovaru a autentickosť jeho dodania prostredníctvom spoločností Sírnaté kúpele Svätý Jur s.r.o. a A.P.P.I spol. s r.o. Vzhľadom na to, že správca dane poukázal na zneužitie práva na odpočet DPH, bol oprávnený skúmať celý obchodný reťazec a nielen posledný stupeň obchodného reťazca pred dodaním tovaru samotnému daňovému subjektu. V prípade závažných pochybností musel sťažovateľ predpokladať, že sa dostane do dôkaznej núdze, pretože nebude môcť preukázať splnenie podmienok na odpočet DPH.

6. Žalovaný v ďalšom zotrval na už uvedenom názore, že sťažovateľ mohol vedieť, že sa svojou činnosťou podieľa na dodávkach tovarov v reťazci obchodníkov za účelom získania neoprávnenej výhody, keďže jednotlivé spoločnosti resp. ich konatelia sa navzájom poznali, mali úzke vzťahy, obchodovali navzájom medzi sebou viaceré zdaňovacích období.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk H. (§ 137 ods. 2 a 3 SSP) a kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

8. Kasačný súd zistil, že k zmene skutkového stavu oproti predchádzajúcemu rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžk/69/2017 zo dňa 21.11.2018 nedošlo.

9. Najvyšší súd konštatuje, že podnikateľ uskutočňujúci obchodovanie s potravinami a najmä mäsom, musí postupovať s odbornou starostlivosťou.

10. Preskúmaním veci najvyšší súd z napadnutého rozhodnutia žalovaného zistil, že spoločnosť A.P.P.I spol. s r.o. obchodovala s mrazenými kuracími prsiami a bola teda povinná od začiatku vykonávania činnosti spojenej na akomkoľvek stupni výroby, spracovania a distribúcie potravín registrovať sa v zmysle zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v zmysle neskorších predpisov. Spoločnosť A.P.P.I spol. s r.o. v čase uskutočnenia deklarováných zdaniteľných plánení nebola registrovaná na Štátnej veterinárnej a potravinovej správe SR ako obchodník alebo distribútor s mäsom a z vyjadrenia konateľky spoločnosti pani Anny Kotalovej, ktoré uviedla do ZUP č. 9615401/5/3944142/2014/Osv zo dňa 21.08.2014 k povinnosti registrácie, keď uviedla, že spoločnosť A.P.P.I spol. s r.o. nie je registrovaná Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou SR nakoľko nedochádza k priamemu kontaktu s kuracím mäsom je zrejmé, že pani Anna Kotalová ako štatutárny orgán spoločnosti nemala vedomosť o povinnostiach, ktoré sú spojené s obchodovaním s potravinami. Spoločnosť A.P.P.I spol. s r.o. podala oznámenie o registrácii výroby potravín, tabakových výrobkov a činnosti súvisiacich s ich uvedením na trh ako distribútor pre kategóriu výrobkov: mäso a mäsové výrobky, zverina a hydina a ryba a morské živočíchy až dňa 12.01.2015. Z uvedeného vyplýva, že v čase, keď sa uskutočnili deklarované obchodné transakcie spoločnosť A.P.P.I spol. s r.o. nebola registrovaná ako sprostredkovateľ - podnikateľ špecializovaný na obchod s potravinami, ktorý zabezpečujú sprostredkovateľské operácie s produktmi živočíšneho pôvodu medzi dodávateľmi a tým, že si platiteľ nepreveril túto skutočnosť, neriadil sa zásadou obozretnosti a opatrnosti.

11. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách prevádzkovatelia sú povinní na všetkých stupňoch výroby, spracúvania a distribúcie vrátane predaja na diaľku dodržiavať požiadavky upravené týmto zákonom a osobitnými predpismi.

12. Skutočnosť, že predmetom dodávok boli mrazené kuracie prsia vyžaduje, aby reťazec dodávateľov bol transparentný a v celom reťazci boli dodržiavané aj ustanovenia zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách. Nedodržanie tejto transparentnosti a kogentných požiadaviek zákona o potravinách v medzistupni u dodávateľa daňového subjektu je významnou indíciou (nepriamym dôkazom) v oblasti DPH, ktorá má vplyv na preukaznosť samotných daňových transakcií. V prípade, že by táto povinná evidencia bola riadne vedená, mohli byť odstránené vzniknuté nejasnosti v dodávateľskom reťazci.

13. Najvyšší súd sa preto stotožnil so správcom dane i so zažalovaným ohľadne skutkových zistení i právnej kvalifikácie. Skutočnosť, že predmetom dodávok boli mrazené kuracie prsia vyžaduje, aby reťazec dodávateľov bol transparentný. Tieto povinnosti musia prevádzkovatelia dodržiavať vrátane predaja na diaľku.

14. O trovách kasačného konania najvyšší súd rozhodol podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP a contrario tak, že sťažovateľovi nepriznal náhradu trov kasačného konania z dôvodu neúspechu v kasačnom konaní a žalovanému právo na náhradu trov konania zo zákona nevyplýva.

15. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný